

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): disertační

Posudek (co se nehodí, škrtněte): oponenta

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Doc. prom. biolog Jan Janko, CSc.

Práci předložil(a): Mgr. Jana Vacíková

Název práce: Člověk z pohledu přírodních věd a křesťanské teologie

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn): Záměrem předložené práce je „zachytit pohled přírodních věd a křesťanské teologie poslední doby na člověka“ (s. 128). Vzhledem k vágnosti pojmu „zachycení“ by bylo možné ihned konstatovat, že tento cíl byl splněn. Lépe je záměr upřesněn v kap. 1.2, v úvodních partiích a pak zejména na s. 11, kde se konstatuje, že disertace je analýzou postupně nastávajících změn v chápání člověka v jednotlivých oborech vědy a následně i v teologii (...) Věda prošla vývojem od nalezených pravd k nikdy nekončícím pochybnostem, nyní jako by tuto cestu nastoupila teologie. To oběma umožnilo nacházet překvapivý konsenzus.“ I v takto upřesněném podání můžeme shledat naplnění záměru práce, ovšem poslední věta je velice diskutabilní, jak ukáží níže.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.): Zpracování disertační práce a dopracování nejrůznějších přístupů a výsledků vyžadovalo značné úsilí a dobrou orientaci v množství často velice protichůdných řešení, argumentovaných a interpretovaných poznatků. V tom se projevuje značná obeznamenost s různorodým materiálem, pocházejícím z velmi odlišných pramenů a ideově protichůdných zdrojů; tu se často dopracovala k samostatným a relativně nezávislým závěrům. Její zpracování látky vykazuje značný rozhled a schopnost vhledu i invenčního řešení. To se zejména projevuje v kap. 3 a 4, zatímco v 1. kapitole převládá málo komentovaný výklad z pramenů. Práce není vybavena přílohami, což podle mého názoru nevádí; naproti tomu jsou zahrnuta v textu vhodná ilustrativní schémata (s. 27, 33, 63-65).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.): Struktura díla je přehledná a logická, podrobný a přehledně zpracovaný obsah usnadňuje čtenáři orientaci (domnívám se, že práce při určité úpravě mohla sloužit jako populárně vědecká publikace). Odkazy bohužel nejsou vždy úplné, schází často přesná paginace (navíc např. na s. 103 schází k citovaným Einsteinovým výrokům vůbec odkaz na jejich zdroj), na druhé straně autorka čerpala z bohaté a velmi různorodé literatury, zahrnující množství oborů. Jazykový projev je kultivovaný, práce v podstatě netrpí překlepy. Množství poznámek k životu a zaměření citovaných autorů pokládám za vhodnou informaci u méně známých osobností, zbytečné je však je uvádět u známých osobností jako je Jan Pavel II., Jung apod.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.): Příznivý dojem z práce, jaký jsem získal po přečtení, vyplývá nejen ze zjevné bohatosti obsahu, když autorka vcelku úspěšně zvládla porozumění celé řadě teologických, filosofických a přírodovědeckých pojmů a koncepcí. Nelze ovšem říci, že k některým výkladům není možné vznést námitky. Je tu patrná diskrepance (již výše zmíněná) mezi první částí a dalšími: k vlastnímu tematickému horizontu autorčina záměru se v 1. části vlastně nic nevztahuje, autorka pouze přejímá standardní výklady z dějin biologických oborů, taxonomie hominidů, paleoantropologie aj. bez bližšího vztahování k teologické

problematic. A zde se otevírá pole ke kritice oponentem, neboť zmíněná část si vystačí v podstatě bez vypíchnutí teologicky relevantní argumentace. Právě v této části scházejí zřetelně formulované podklady přírodovědeckého a kulturně antropologického původu pro klíčové tvrzení (s. 101): „Nesdílím názor, že by přírodní vědy jako takové a teologie byly nutně v konfliktu.“ Vytýká-li níže (s. 103), že přírodní vědy překračují své kompetence, což tak nečiní i teologie? I mně jsou sympatické snahy o smír vědy a víry, jenže je to dosti těžko řešitelný problém; v podstatě je neřešitelný, jak v poněkud jiném kontextu ukazují již klasické Kantovy antinomie čistého rozumu (třetí a zejména čtvrtá). Pro soužití antropologie a teologie je mi myslím vhodné, aby každá z nich kráčela svou cestou a obě se vystříhaly překračování svých kompetencí, jak konec konců nárokovala dizertantka. „Buďte kolemjdoucími“ (Tomáš, logion 42).

Poněkud mě zarazilo, že autorka nevěnovala více pozornosti koncepci „inteligentního designu“ (jen kritická zmínka na str. 87 (podle mého názoru je to zatím nejvážnější pokus o smíření oněch antinomií mezi 2 přístupy). Dále by snad autorka se měla aspoň stručně zabývat četnými pracemi M. Krále, jenž patří k čelným představitelům snah o propojení křesťanství a přírodovědy na základě osobních prožitků. Drobná připomínka ke str. 61: Homininae jsou podčeď, ne čeleď (jinde správně upřesněno).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři): Pokuste se stručně uvést nejpádnější důvody, z nichž usuzujete na plodnost těsné a nekonfliktní symbiózy studia člověka z přírodovědeckého i teologického hlediska.

6. Doporučuji k obhajobě.

Datum: 7. listopadu 2012

Podpis: